Laudatio na doc. RNDr. Ruperta Leitnera, DrSc.

Laudatio na doc. RNDr. Ruperta Leitnera, DrSc.

Vážení přítomní, dovolte mi, abych Vám představil doc. Leitnera, jeho kolegy a jejich vynikající výsledky.

Doc. RNDr. Rupert Leitner, DrSc., a jeho výzkumný tým: Mgr. Viktor Pěč, Mgr. Bedřich Roskovec a Ing. Vít Vorobel, Ph.D., z MFF byli Univerzitou Karlovou nominováni za mimořádné výsledky v mezinárodním experimentu Daya Bay, kde řešili fyzikální problém principiálního významu, konkrétně oscilaci neutrin na malých vzdálenostech.

Jedná se o mimořádně náročný experiment, při němž jsou využívána elektronová antineutrina vyletující z reaktorů tří komerčních jaderných elektráren Daya Bay a Ling Ao v jižní Číně. K měření neutrin pak slouží 8 detektorů obsahujících celkem 160 tun kapalného scintilátoru s příměsí gadolinia.

Experiment Daya Bay v březnu 2012 jako první na světě prokázal oscilace reaktorových neutrin na vzdálenostech 2 km. Tyto výsledky navíc umožňují prověřit v budoucích experimentech další fundamentální vlastnosti neutrin.

Výsledek experimentu Daya Bay je proto všeobecně označován za mimořádný objev v kontextu celosvětové vědy a umístil se mezi devíti tzv. „runners-up for Breakthrough of the Year 2012“ hodnocenými časopisem Science.

Odborné články výzkumného týmu pod vedením doc. Leitnera, vztahující se k experimentu Daya Bay, byly v letech 2010–2012 publikovány v prestižních mezinárodních odborných časopisech, např. Physical Review, Physics Letters a European Physical Journal. O tom, že doc. Leitner je světově uznávaným fyzikem, svědčí, mimo jiné, přes patnáct tisíc citací na WoS. Za mimořádné výsledky mu byla vloni udělena Cena rektora UK za prezentaci.

Rád bych zmínil i skutečnost, že docent Leitner je též předsedou Výboru pro spolupráci ČR s Evropskou organizací pro jaderný výzkum CERN a je jedním ze zakládajících členů experimentu ATLAS v CERNu. Spolu s dalšími předními českými vědci přispěl k objevu subatomární částice, Higgsova bosonu. Tento boson byl posledním chybějícím článkem v takzvaném standardním modelu částicové fyziky. Čeští fyzikové tak významně přispěli k objevu, který bezprostředně souvisí s udělením letošní Nobelovy ceny za fyziku.

Před půl tisíciletím byli největšími objeviteli mořeplavci, dnes nám nové světy odhalují fyzici. Velké projekty jako jsou Daya Bay či Atlas, to jsou ty kolumbovské galéry dneška. Na jejich palubách mohou být jen ti nejlepší, jako jsou právě kolegové Leitner, Pěč, Roskovec a Vorobel.

Jim všem bych proto rád popřál do budoucna šťastnou a úspěšnou plavbu za novými objevy.